

## فرصت های از دست رفته برای حل بحران در ایران

۹ شهریور ۱۴۰۳ ساعت ۱۲:۴۶

وقتی این مشاجرات قلمی رواج داشت، تحولی مهم که می توانست بسیار به نفع ایران تمام شود به وقوع پیوست، این تحول امضای قرارداد صلح جداگانه بین آلمان و روسیه بود.

اشغال کشور در جنگ جهانی اول یکی از موضوعات بحرانی در سیاست داخلی و خارجی ایران بود. با این حال چندین بار فرصت مناسب برای حل این بحران پیش آمد؛ اما دولتمردان ایرانی نتوانستند از آن استفاده کنند:

«وقتی این مشاجرات قلمی رواج داشت، تحولی مهم که می توانست بسیار به نفع ایران تمام شود به وقوع پیوست، این تحول امضای قرارداد صلح جداگانه بین آلمان و روسیه بود، اما مطابق معمول دولت های ایران نتوانستند از آن بهره برداری نمایند. صلح جداگانه روسیه با آلمان بیش از هر چیز در اوضاع ایران تأثیر فوری بر جای نهاد، در ماده دهم معاهده صلح برست لیتوسک آمده بود: «فرماندهان کل قشون عثمانی و روس اساس آزادی و استقلال و تمامیت خاک ایران را مبنی قرار داده حاضرند قشون خود را از ایران بیرون ببرند. فرماندهان مذکور هر چه زودتر با دولت ایران داخل مذاکرات می شوند که جزئیات امر تخلیه را تصفیه و سایر اموری را که برای انجام اساس مزبور ضرور است مقرر دارند. اهرأ در گنجانیدن این ماده سیدحسن تقی زاده، حسینقلی خان نواب، رضاقلی خان نظام السلطنه مافی و وحیدالملک شیبانی مؤثر بودند. آنان با مقامات آلمان مذاکره کردند و نمایندگان تام الاختیار این کشور توانستند نظرات خود را در برست لیتوسک به مقامات روسیه بقبولانند. قرارداد متارکه آلمان و روسیه در کنگره روسیه با ۷۸۴ رأی موافق در برابر ۲۶۱ رأی مخالف که تروتسکی هم جزو آن ها بود؛ به تصویب رسید و البته ماده دهم هم لازم الاجرا شد.»

منبع: حسین آبادیان، ایران از سقوط مشروطه تا کودتای سوم اسفند، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، ۱۳۸۵، صص

۲۰۶- ۲۰۷

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/49782/فرصت-دست-یافت-برای-حل-بحران-ایران>